

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe economice

CURRICULUM UNIVERSITAR
la unitatea de curs

„BAZELE ACTIVITĂȚII BANCARE”

Ciclul I, studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 36. Științe economice

Codul și denumirea specialității: 363.1 Business și administrare

Forma de învățământ: cu frecvență redusă

Autor:

lector univ., dr. Victoria POSTOLACHE

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BĂLȚI, 2017

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe economice

Procesul-verbal nr. 4 din 15.11.2016

Șeful Catedrei de științe economice *TCACI* conf. univ., dr. Carolina TCACI
(semnătura) (titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului,

procesul-verbal nr. 9 din 15.02.2014

Decanul Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

ICIOBANU conf. univ., dr. Ina CIOBANU
(semnătura) (titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Informații de identificare a cursului

Facultatea: Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Științe Economice

Domeniul general de studiu: 36. Științe economice

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 363. Business

Denumirea specialității: 363.1 Business și administrare

Administrarea unității de curs

Denumirea specialității	Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
				Prelegeri	Seminare	Lucrări practice	Activități individuale		
Business și administrare	M.04.A.032	4	12	12	12	-	96	Examen scris	română

Statutul: disciplină orientată spre masterat la alegere

Informații referitoare la cadrul didactic: titularul cursului – Postolache Victoria, doctor în științe economice, lector universitar, a absolvit Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, specialitatea „Contabilitate și audit”, e-mail: vic.postolache@yahoo.com
Orele de consultații: joi, 14.50 – 16.20

Integrarea cursului în programul de studii: Unitatea de curs „Bazele activității bancare” își propune abordarea și aprofundarea unor aspecte legate de rolul economic al băncilor, locul acestora în intermedierea financiară și restructurare bancară. Prin instituțiile sale, sistemul bancar asigură acumularea și redistribuirea resurselor financiare, devenind astfel un intermediar financiar. Unitatea de curs „Bazele activității bancare” poate fi ascultată de studenții de la specialitățile „Contabilitate” și „Business și Administrare” care vor să activeze în domeniul bancar. Studiul unității de curs „Bazele activității bancare” presupune cunoașterea termenilor cheie de la unitățile de curs „Principiile economiei de piață” și „Monedă și credit”.

Competențe prealabile:

- cunoașterea și perceperea conceptelor din domeniul activității bancare precum: bani, bancă, bancă centrală acumulate la unitatea de curs „Principiile economiei de piață”;
- descrierea etapelor de apariție și dezvoltare a băncilor, tipurilor de bănci existente acumulate la unitatea de curs „Monedă și credit”;
- cunoașterea și aprecierea rolului băncilor în economie acumulate la unitatea de curs „Principiile economiei de piață”.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

- determinarea oportunităților băncii în efectuarea operațiunilor active și pasive;
- înțelegerea rolului operațiunilor de casă și de decontări în sistemul bancar;
- descrierea modalităților de efectuare a operațiunilor valutare;
- determinarea importanței operațiunilor bancare pentru îndeplinirea scopurilor aferente activității sale;
- implementarea noilor sisteme electronice de deservire a clienților băncii;
- cunoașterea elementelor guvernantei corporative.

Finalitățile cursului:

- să aplice prevederile cadrului normativ specific activității bancare din Republica Moldova;
- să evalueze activitatea băncii în funcție de rating;
- să propună noi servicii și produse bancare mai performante;
- să aplice abilitățile analitice în domeniul sectorului bancar național.

Conținuturi

Tematica	Ore		
	Prelegeri	Seminare	Activitatea independentă
1	2	3	4
Tema 1. Organizarea activității bancare 1.1. Definierea și specificul activității băncii în calitate de instituție financiară 1.2. Principiile de organizare și structura organizatorică a instituțiilor bancare în Republica Moldova 1.3. Acordarea licenței instituțiilor bancare în Republica Moldova 1.4. Extinderea activității băncii în teritoriu 1.5. Reglementarea contopirii sau absorbției băncii în Republica Moldova	1	1	8
Tema 2. Guvernanța corporativă în cadrul băncii 2.1. Rolul guvernanței corporative în activitatea bancară 2.2. Elementele guvernanței corporative 2.3. Principiile bunei guvernanțe corporative în bancă	1	1	8
Tema 3. Importanța capitalului propriu pentru instituțiile bancare 3.1. Conceptul și structura capitalului bancar 3.2. Funcțiile și necesitatea capitalului bancar propriu 3.3. Elementele constitutive ale capitalului propriu bancar 3.4. Principiile de stabilire a Capitalului Normativ Total pentru determinarea optimului necesar funcționării băncii 3.5. Criterii de stabilire a gradului de suficiență a capitalului bancar 3.6. Posibilități de adecvare a CNT 3.7. Noi orientări privind adecvarea capitalului	1	1	8
Tema 4. Resursele atrase ale instituțiilor bancare 4.1. Componența resurselor atrase și necesitatea lor pentru bancă 4.2. Rolul depozitelor în formarea volumului de resurse atrase 4.3. Categoriile de resurse bancare nedepozitare 4.4. Resurse nedepozitare achiziționate de la Banca Centrală 4.5. Resurse cumpărate de pe piața interbancară 4.6. Certificatele de depozit în calitate de resurse bancare 4.7. Resurse bancare formate cu ajutorul cambiei 4.8. Procurarea resurselor pe termen lung prin intermediul emisiunii de obligațiuni	1	1	10
Tema 5. Operațiunile active ale instituțiilor financiar-bancare 5.1. Definierea și clasificarea operațiunilor bancare 5.2. Creditele bancare – pilonul fundamental al activității băncii 5.3. Elementele definiției ale plasamentelor bancare 5.4. Leasing și factoring – noțiuni și particularități 5.5. Tendințele contemporane în aplicarea forfetării ca operațiune specifică bancară	1	1	8
Tema 6. Operațiunile de comisionare și conexe 6.1. Servicii de trust prestate de bănci 6.2. Servicii de consultare 6.3. Serviciile băncilor pe piața valorilor mobiliare 6.4. Definiția, structura și reglementarea operațiunilor valutare ale băncii 6.5. Caracteristica operațiunilor conexe ale băncilor	1	-	8
Tema 7. Private Banking – viitorul activității bancare 7.1. Noțiuni generale: produse și servicii 7.2. Facilitățile oferite de private banking 7.3. Consiliere financiară	-	1	6
Tema 8. Caracteristica și efectuarea decontărilor bancare 8.1. Modul de organizare a decontărilor bancare 8.2. Organizarea și desfășurarea operațiunilor de casă 8.3. Efectuarea decontărilor interbancare 8.4. Deservirea bancară la distanță	1	1	6
Tema 9. Eficiența activității bancare 9.1. Definiția și structura veniturilor bancare 9.2. Esența și clasificarea cheltuielilor bancare 9.3. Caracterizarea indicatorilor de performanță bancară 9.4. Evaluarea performanțelor bancare prin rating	1	1	10

1	2	3	4
Tema 10. Riscurile în activitatea bancară 10.1. Conceptul de risc bancar 10.2. Tipologia riscurilor bancare 10.3. Instrumente și tehnici de monitorizare a riscurilor bancare	1	1	8
Tema 11. Lichiditatea instituțiilor bancare 11.1. Definirea și modul de reglementare a lichidității bancare 11.2. Necesitatea în resurse lichide: metoda de apreciere, surse, structura. 11.3. Strategia dirijării lichidității (prin active, pasive, mixte). 11.4. Necesitatea constituirii rezervelor minime obligatorii 11.5. Principiile de gestiune a lichidității bancare	1	1	6
Tema 12. Supravegherea activității bancare. Procedura de retragere a licenței instituțiilor bancare 12.1. Definirea, principiile și importanța supravegherii bancare 12.2. Restricțiile privind activitatea băncii 12.3. Suspendarea activității bancare: cauze și mecanisme de efectuare 12.4. Esența și importanța redresării bancare 12.5. Intervenția timpurie în bancă	1	1	6
Tema 13. Tendințe în activitatea sistemelor bancare contemporane 13.1. Procesele caracteristice pentru sistemele bancare contemporane 13.2. Competiția în activitatea bancară 13.3. Caracteristici și indicatori de apreciere a sistemelor bancare 13.4. Inovațiile în activitatea bancară	1	1	4
Total	12	12	96

Activități de lucru individual:

- studierea literaturii suplimentare la curs;
- pregătirea unui proiect de cercetare la diferite compartimente ale activității băncii;
- evaluarea unei bănci din sectorul bancar al Republicii Moldova;
- determinarea ratingului unei bănci licențiate;
- rezolvarea aplicațiilor practice atât în grup cât și individual.

Notă

1. Proiectele nu se prezintă prin e-mail decât la solicitarea cadrului didactic titular de seminar;
2. În cazul în care, din motive bine întemeiate, proiectul nu poate fi prezentat la data stabilită, studentul va trebui să anunțe, în prealabil, cadrul didactic titular de seminar asupra acestei situații, fapt care nu va atrage reducerea notei acordate;
3. Proiectele la care se indică nemijlocit instituția bancară se realizează pentru ultimii doi ani de activitate.

Evaluare

Studentii vor fi apreciați, pe parcursul orelor practice, ca urmare a implicării lor în cadrul discuțiilor, dezbaterilor, exercițiilor de reflecție promovate la orele de seminar și demonstrării abilităților practice în domeniul studiat – la orele de lucrări practice. Totodată, studenții, obligatoriu, vor fi supuși la o probă de evaluare curentă și la executarea însărcinărilor individuale. Însărcinările individuale se pregătesc de către toți studenții pentru lecțiile care corespund tematicii respectivelor însărcinări. Aprecierea lucrului individual se efectuează prin verificarea sintezelor materialului studiat individual, inițierea discuțiilor de grup cu studenții pe tematica studiului individual, interogarea studenților, simularea unor situații practice, soluționarea cărora necesită aplicarea legislației în domeniul activității bancare, verificarea studiilor de caz individuale ale studenților, etc. Notele obținute pentru probele de evaluare curentă și pentru activitatea individuală au statut de note ordinare. Nota reușitei curente va reprezenta media aritmetică a notelor acumulate la disciplina respectivă.

Evaluarea finală se realizează sub formă de examen scris. Nota finală se calculează conform formulei:

$$N_f = N_c \times 0,5 + N_e \times 0,5,$$

unde N_f – nota finală; N_c – nota reușitei curente; N_e – nota de la examen.

Subiectele pentru evaluarea finală

1. Definirea și specificul activității băncii în calitate de instituție financiară.
2. Principiile de organizare și structura organizatorică a băncii licențiate în Republica Moldova.
3. Acordarea licenței instituțiilor bancare în Republica Moldova.
4. Extinderea activității băncii în teritoriu.
5. Reglementarea contopirii sau absorbției băncii în Republica Moldova.
6. Conceptul și structura capitalului bancar.
7. Funcțiile și necesitatea capitalului bancar propriu.
8. Elementele constitutive ale capitalului propriu bancar.
9. Posibilități de acoperire a Capitalului Normativ Total.
10. Criterii de stabilire a gradului de suficiență a capitalului bancar.
11. Noi orientări privind acoperirea capitalului.
12. Componenta resurselor atrase și necesitatea lor pentru bancă.
13. Rolul depozitelor în formarea volumului de resurse atrase.
14. Categoriile de resurse bancare nedepozitare.
15. Resurse nedepozitare achiziționate de la Banca Centrală.
16. Resurse cumpărate de pe piața interbancară.
17. Definirea și clasificarea operațiunilor bancare.
18. Creditele bancare – pilonul fundamental al activității băncii.
19. Elementele definitorii ale plasamentelor bancare.
20. Servicii de trust prestate de bănci.
21. Servicii de consultanță bancară.
22. Serviciile instituției bancare pe piața valorilor mobiliare.
23. Definirea, structura și reglementarea operațiunilor valutare ale băncii.
24. Caracteristica operațiunilor conexe ale băncilor.
25. Modul de organizare a decontărilor bancare.
26. Organizarea și desfășurarea operațiunilor de casă.
27. Efectuarea decontărilor interbancare.
28. Deservirea bancară la distanță.
29. Definirea și structura veniturilor bancare.
30. Esența și clasificarea cheltuielilor bancare.
31. Caracterizarea indicatorilor de performanță bancară.
32. Evaluarea performanțelor bancare prin rating.
33. Conceptul de risc bancar.
34. Tipologia riscurilor bancare.
35. Instrumente și tehnici de monitorizare a riscurilor bancare.
36. Definirea și modul de reglementare a lichidității bancare.
37. Necesitatea în resurse lichide: metoda de apreciere, surse, structura.
38. Strategia dirijării lichidității (prin active, pasive, mixte).
39. Necesitatea constituirii rezervelor minime obligatorii.
40. Principiile de gestiune a lichidității bancare.
41. Definirea, principiile și importanța supravegherii bancare.
42. Restricțiile privind activitatea băncii comerciale.
43. Suspendarea activității bancare, cauze și mecanisme de efectuare.
44. Încetarea activității băncii, retragerea licenței.
45. Noțiuni generale cu privire la private banking: produse și servicii.
46. Facilitățile oferite de private banking.
47. Consiliere financiară.
48. Procesele caracteristice pentru sistemele bancare contemporane.
49. Competiția în activitatea bancară.

50. Inovațiile în activitatea bancară.
51. Rolul guvernantei corporative în activitatea bancară.
52. Elementele guvernantei corporative.
53. Principiile bunei guvernante corporative în bancă.
54. Esența și importanța redresării bancare.
55. Intervenția timpurie în bancă.
56. Măsuri de rezoluție bancară.

Model de test

1. Alegeți variantele de răspuns corecte:

Banca este instituție financiară care.....

- a) utilizează mijloacele bănești pentru a face investiții
- b) atrage depozite și utilizează aceste mijloace bănești pentru a face investiții
- c) atrage mijloace bănești de la persoanele fizice și juridice.

Rolul sistemului bancar este.....

1. De a atrage economiile populației
2. De a plasa economiile populației
3. De a atrage, concentra și plasa economiile populației.

Instituția financiară este.....

- a) persoană juridică ce acceptă depozite și le utilizează pentru a acorda credite
- b) persoană juridică care emite moneda națională
- c) persoană juridică care efectuează tranzacții cu valuta.

2. Stabiliți dacă este adevărată afirmația „Capitalul reprezintă cel mai important determinant al capacității de creditare a băncii comerciale”

- a) adevărat
- b) fals

3. Filiala reprezintă:

- A) o persoană juridică,
- B) un dezmembrământ fără personalitate juridică,
- C) o bancă constituită de o societate mamă.

4. Elementele capitalului bancar sunt:

- acțiuni simple,
- acțiuni preferențiale
- fond propriu;
- beneficiu nerepartizat;
- obligațiuni convertibile;
- obligațiuni simple.

5. Condiția de ordin financiar pentru obținerea autorizației de bancă este:

- a) existența unui statut;
- b) existența capitalului minim necesar;
- c) respectarea cerinței privind suficiența capitalului .

6. Din ce se compun fondurile proprii la instituțiile de credit:

- a) capital social și capital suplimentar;
- b) rezerve și capital suplimentar;
- c) capital propriu și capital suplimentar;
- d) nici o variantă nu este corectă.

7. Pentru determinarea gradului de suficiența a capitalului bancar se raportează:

- a) capitalul propriu / capital total
- b) capital normativ total / active ponderate la risc
- c) capital propriu / total active

8. Dereglementarea bancară are ca efecte:

- a) internaționalizarea bancară;

- b) un proces de reglementare;
- c) inovație financiară;
- d) trecerea unor state de la economia centralizată la cea de piață

9. *Alegeți variantele de răspuns corecte:* În sens restrâns activitatea bancară cuprinde:

- a) activități de natură financiară;
- b) activități comerciale;
- c) activități de atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu;
- d) activități de gestiune a mijloace lor de plată.

Resurse informaționale ale cursului:

obligatorii

1. Legea instituțiilor financiare nr. 550-XXII din 21.07.1995. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 1996, nr. 1 din 01.01.1996 (cu modificările și completările ulterioare)
2. Legea cu privire la BNM nr. 548-XII din 21.07.1995. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 1996, nr. 1 din 01.01.1996 (cu modificările și completările ulterioare)
3. Legea privind redresarea și rezoluția băncilor nr. 232 din 03.10.2016 În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2016, nr. 343-346 din 04.10.2016
4. Legea privind reglementarea valutară: nr.62-XVI din 21 martie 2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.127-130/496 din 18.07.2008 (cu modificările și completările ulterioare)
5. COCRIȘ, V., CHIRLEȘAN, D. *Managementul bancar și analiza de risc în activitatea de creditare*. Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, ediția a II-a, 2009, p. 30 - 31.
6. COCRIȘ, V., ANDRIEȘ, A. *Managementul riscurilor și al performanțelor bancare*, Iași: Ed. Wolters Kluwer, 2009, 142 p.
7. COMAN, F. *Activitatea bancară: profit și performanță*. București: Ed. Lumina Lex, 2000, 208 p.
8. COCIUG, V. *Management bancar*. Ch.: ASEM, 2008, 137 p.;
9. COCIUG, V. *Gestiunea riscurilor bancare*. Ch.: ASEM, 2008, 137 p.;

recomandate

1. MEDAR, L. I. *Produse și servicii bancare*. București: Editura Academică Brâncuși, 2007, 104 p.
2. MIRONIUC, M. *Analiză economico-financiară. Performanță, poziție financiară, risc*. București: Ed. Economică, 2009. 244 p.
3. RĂDULESCU, M. *Managementul performanțelor și riscurilor bancare în condițiile crizei economice actuale și a configurării sistemelor bancare actuale*. Craiova: Ed. Sitech, 2009, 488 p.
4. ЖАРКОВСКАЯ, Е. П. *Банковское дело*. Москва: Издательство «Омега-Л», 2011, 479 с.;
5. ЖУКОВ, Е. Ф., СОКОЛОВ, Ю. А. *Банковское дело*. Учебник. Москва: Издательство: «Юрайт-Издат», 2012, 591 с.;
6. ЛАВРУШИН, О. И. *Банковское дело. Современная система кредитования*. Москва: Издательство «КноРус», 2011, 264 с.